

M275-2019-ETP-BER-01
Експертиза транспортних пригод (Examination of traffic accidents)
СИЛАБУС (Syllabus)

Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка (ХНТУСГ)

<http://www.khntusg.com.ua/>

Факультет технологічних систем і логістики

<http://fakultet-tsl.com.ua/>

Кафедра транспортних технологій і логістики

<http://kafedrattl.com.ua/>

Рівень вищої освіти	магістр
Спеціальність	275 Транспортні технології
Освітня програма	Транспортні технології
Період навчання	осінній семестр 2019 р.
Розклад занять	згідно розкладу факультету технологічних систем і логістики

Обсяг курсу – 3,0 кредиту

Вид заняття	Лекції	Практичні, семінарські заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	Всього
Кількість годин	15	15	0	60	90

Викладачі курсу

Бережна Наталія Георгіївна – к.т.н., доцент кафедри транспортних технологій і логістики, стаж викладання більш ніж 10 років, автор більше 50 наукових праць, у тому числі 3 публікації у базі SCOPUS, має h-індекс 4, та i10-індекс 1;

Контактні дані: bereg_nat@ukr.net, т.м. +38-099-7120134

Профайли:

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=gnC5QFUAAAAJ&hl=ru>

Адреса кафедри: м. Харків, пр.Ювілейний 65-г, 3-й поверх.

Опис курсу (Course Description)

Навчальна дисципліна «Експертиза транспортних пригод» буде корисна фахівцям зі спеціальності 275 «Транспортні технології». Курс надає знання закономірностей об'єктивної дійсності, які складають фактичні дані та обставини події, які встановлюються на основі розроблених теоретичних та методологічних засад, які реалізуються при дотриманні визначених законом підстав та умов участі спеціаліста в техніко-криміналістичному забезпеченні при проведенні слідчих (розшукових) дій. Ця дисципліна зорієнтована на вільне володіння загальними та окремими, а також конкретними методиками дослідження обставин і механізму ДТП, на формування, активний розвиток навичок та умінь слухачів у всіх формах пізнавальної діяльності для запобігання експертних помилок,

Пререквізити курсу

Основи володіння персональним комп'ютером, Інтернет-браузером, уявлення про транспорт і логістику.

Мета та завдання курсу

Мета: підготовка фахівців до самостійного розв'язання професійних завдань, які необхідні для ефективного виконання функціональних обов'язків спеціалістів за призначенням. Дисципліна має мету дати студентам знання в області технічної сторони розслідування дорожньо-транспортних подій (ДТП), аналізу впливу дорожніх умов на аварійність на автотранспорті, ознайомити з сучасними методами дослідження ДТП та підвищення безпеки руху засобами дорожньо-експлуатаційної служби.

Завдання: надання теоретичних знань та практичних вмінь знання в області технічної сторони розслідування дорожньо-транспортних подій (ДТП).

Компетентності, результати навчання

Компетентності, що формуються протягом курсу:

ФК8. Здатність дослідження і управління рухом транспортних засобів (суден).

ФК10. Здатність проведення експертизи транспортних пригод за видами транспорту.

Результати навчання за курсом:

знати:

- знати поняття, предмет та завдання експертизи обставин та механізму дорожньо-транспортних пригод; принципи використання спеціальних знань при розслідуванні дорожньо-транспортних пригод; правові, організаційні, етичні, психологічні основи призначення та проведення експертизи обставин та механізму дорожньо-транспортних пригод; процесуальні права та обов'язки експерта-автотехніка, спеціаліста при огляді місця ДТП; питання, які вирішує експертиза обставин та механізму дорожньо-транспортних пригод; методичні правила підготовки матеріалів для проведення експертизи обставин та механізму дорожньо-транспортних пригод; поняття і визначення, якими користуються при аналізі ДТП: складові дорожньої обставини; момент виникнення небезпечної обставини; технічна можливість запобігання ДТП; механізм пригоди ДТП; алгоритмічні приписи щодо складання висновків експерта-автотехніка; основні форми взаємодії експерта-автотехніка, слідчого та судді при призначенні та проведенні експертного дослідження обставин та механізму ДТП.

вміти:

- застосовувати на практиці набуті теоретичні знання; аналізувати, творчо осмислювати та логічно впорядковувати інформацію, що вміщена у матеріальних джерелах доказової інформації; процесуально грамотно складати висновки експерта-автотехніка; працювати з тлумачними, термінологічними словниками; проводити експертні дослідження речових доказів; аналізувати висновки експерта і виявляти недоліки і помилки, надавати рекомендації слідчому стосовно подальшого ефективного використання матеріальних слідів у процесі розслідування; застосовувати можливості моделювання та реконструкції під час огляду місця події тощо.

Структура курсу

Аудиторні заняття

Тиждень	Опис	Години
1-й тиждень 02.09.2019 - 08.09.2019	<u>Лекція</u> Тема 1 Дорожньо–транспортні пригоди, їх облік і аналіз	2
2-й тиждень 09.09.2019 - 15.09.2019	<u>Практичне заняття</u> Розрахунки основних параметрів руху автомобіля	2
3-й тиждень 16.09.2019 - 22.09.2019	<u>Лекція</u> Тема 2. Експертиза дорожньо–транспортних пригод	2

4-й тиждень 23.09.2019 - 29.09.2019	<u>Практичне заняття</u> Дослідження наїзду автомобіля на пішохода в умовах необмеженої видимості і оглядовості	2
5-й тиждень 30.09.2019 - 06.10.2019	<u>Лекція</u> Тема 3. Гальмування і ковзання. Зіткнення автомобілів.	2
6-й тиждень 07.10.2019 - 13.10.2019	<u>Практичне заняття</u> Дослідження наїзду автомобіля на пішохода в умовах обмеженої видимості	2
7-й тиждень 14.10.2019 - 20.10.2019	<u>Лекція</u> Тема 4. Вивчення пошкодженого автомобіля. Питання про технічний стан транспортного засобу	2
8-й тиждень 21.10.2019 - 27.10.2019	<u>Практичне заняття</u> Дослідження наїзду на пішохода при обмеженій оглядовості в режимі гальмування автомобіля	2
9-й тиждень 28.10.2019 - 03.11.2019	<u>Лекція</u> Тема 5. Стійкість руху та керуваність автомобіля. Експертний розрахунок маневру автомобіля	2
10-й тиждень 04.11.2019 - 10.11.2019	<u>Практичне заняття</u> Митні збори.	2
11-й тиждень 11.11.2019 - 17.11.2019	<u>Лекція</u> Тема 6. Аналіз можливості об'їзду перешкоди. Застосування лазерного сканування при огляді місця ДТП	2
12-й тиждень 18.11.2019 - 24.11.2019	<u>Практичне заняття</u> Експертиза технічного стану автомобіля	2
13-й тиждень 25.11.2019 - 01.12.2019	<u>Лекція</u> Тема 7. Відеореєстратори, як нове джерело отримання інформації. Використання прикладних комп'ютерних програм при дослідженні механізму ДТП	3
14-й тиждень 02.12.2019 - 08.12.2019	<u>Практичне заняття</u> Виконання елементів експертних досліджень ДТП.	3
15-й тиждень 09.12.2019 - 15.12.2019	<u>Практичне заняття</u> Виконання елементів експертних досліджень ДТП	1

Самостійна робота

Назва теми	Години
Тема 1. Законодавство України про безпеку дорожнього руху. Види дорожньо-транспортних подій.	2
Тема 2. Облік дорожньо-транспортних подій.	2
Тема 3. Відповідальність за порушення Законодавство України про безпеку дорожнього руху.	2

Тема 4. Параметри руху транспортних засобів. Вплив дорожніх умов на безпеку руху.	2
Тема 5. Види зіткнень транспортних засобів. Попередження наїзду транспортного засобу на перешкоду.	2
Тема 6. Фактичні вихідні дані для аналізу дорожньо-транспортних подій. Науково-технічна інформація, що використовується при експертному дослідженні.	2
Тема 7. Огляд місця дорожньо-транспортної події. Визначення місця зіткнення транспортних засобів.	2
Тема 8. Огляд транспортних засобів. агальнотеоретичні та загально-правові питання судової експертизи.	2
Тема 9. Поняття, класифікація САТЕ та її роль в кримінальному та цивільному праві.	2
Тема 10. Права, обов'язки та відповідальність експерта. Процесуальні підстави, організаційно-правові підстави проведення САТЕ.	2
Тема 11. Загальні методичні положення експертного дослідження. Висновок експерта-автотехніка.	2
Тема 12. Дослідження дій учасників ДТП. Експертне дослідження маневру транспортних засобів.	2
Тема 13. Стійкість руху транспортних засобів. Експертне дослідження обгону, об'їзду транспортних засобів.	2
Тема 14. Експертне дослідження зіткнень транспортних засобів. Експертне дослідження наїздів транспортних засобів на пішоходів.	2
Тема 15. Дослідження причинності САТЕ. Вирішення питання про технічну можливість виникнення ДТП.	2
Разом	60

Політика курсу (Course Policies)

ОЦІНКИ ТА ТЕРМІНИ: За завдання, оформлені після закінчення строку, буде накладено штрафні санкції (зниження балів).

НАПИСАННЯ ЗАВДАНЬ: Важливо щоб Ваші роботи були добре написані, граматично виправлена і не мала друкарських помилок та неправильних написань.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: Плагіат - це серйозне правопорушення. Слід обов'язково виділяти ті частини Вашої роботи, які є запозиченими у інших авторів.

Система оцінювання

Застосовується поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних занять, він має на меті перевірку рівня підготовленості студентів з певних розділів (тем) навчальної програми і виконання конкретних завдань. Поточний контроль (тестування) проводиться та оцінюється за питаннями, які винесені на лекційні заняття, самостійну роботу, практичні завдання.

Загальна оцінка кожного змістового модулю складається з поточних оцінок і з оцінки виконання модульної контрольної роботи.

В накопичувальній заліково-екзаменаційній відомості структура балів для оцінювання навчальних досягнень студентів має наступну структуру: 60 відсотків балів на поточний контроль за всіма змістовними модулями, 40 відсотків балів на підсумковий контроль. До підсумкового контролю допускаються студенти, які набрали у сумі за всіма змістовними модулями більше 30 відсотків балів від загальної кількості з дисципліни (модуля).

Структура оцінки

Модуль	Змістовий модуль	Вид заняття	Бали	
Модуль 1	Змістовий модуль 1.1	Лекції (теоретична підготовка - тези)	4	
		Реферат	4	
		Практичні заняття	18	
		Модульні завдання (тести)	4	
	Всього за модулем 1.1			30
	Змістовий модуль 1.2	Лекції (теоретична підготовка - тези)	4	
		Реферат	4	
		Практичні заняття	18	
		Модульні завдання (тести)	4	
	Всього за модулем 1.2			30
Підсумковий контроль за модулем 1			40	
Всього за модулем 1			100	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література

1. Туренко А. Н. Автотехническая экспертиза: Учебное пособие / А.Н.Туренко, В.И.Клименко, А.В.Сараев. – Харьков: ХНАДУ, 2007. – 156 с.

2. Иларионов В. А. Экспертиза дорожно-транспортных происшествий: Учебник для вузов / А.В. Иларионов.– М.: Транспорт, 1989. – 255 с.
3. Правила дорожнього руху України. - Харків: НПП «Світлофор», 2002.
4. Сумець О. М., Голодний В. Ф. Основи експертизи дорожньо-транспортних пригод: автотехнічна експертиза: Навч. посіб. / О.М.Сумець, В.Ф.Голодний. – К.: «Хай-Тек Прес», 2008. – 160 с.
5. Кисельов В.Б. ДТП: що робити? / В.Б.Кисельов, В.М.Лозовий, Б.І.Рафалюк. – Тернопіль: ТзОВ «Тернограф», 2010. – 200 с.
6. Домке Э.Р. Расследование и экспертиза дорожно-транспортных происшествий. Учебное пособие / Э.Р.Домке. – Пенза: ПГУАС, 2005. – 260 с.
7. ДСТУ 3649:2010 Колісні транспортні засоби. Вимоги щодо безпечності технічного стану та методи контролювання. – На заміну ДСТУ 3649-97; чинний від 2010-12-28. – К.: Держспоживстандарт України, 2011. – 28 с.